

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	V/2
Datum vytvoření:	13.2. 2013
Autor:	Bc. Marie Horvátová
Určeno pro předmět:	Zbožiznalství
Tematická oblast:	Textilní zboží, tkaniny, pleteniny, netkané textilie, základy sortimentu oděvního zboží, kožešiny
Obor vzdělání:	Obchodník (66-41-L/01) 2. ročník

Název výukového materiálu: Charakteristika vláken – přírodní textilní vlákna

Materiál byl vytvořen v souladu se ŠVP příslušného oboru vzdělání.

Popis využití: Název výukového materiálu byl vytvořen s pomocí programu PowerPoint, na závěr shrnutí a procvičování

Výkladová hodina s diskuzí.

Charakteristika textilních vláken

Přírodní rostlinná textilní vlákna

BAVLNA

- nejstarší textilní vlákno
- získává se ze semen bavlníku
- délka vlákna 10 – 60 mm
- pevnost vláken je velmi dobrá
- barva bílá až smetanově žlutá
- pod mikroskopem se jeví jako tvar stužky šroubovitě zakroucené se zesíleným okrajem
- navlhavost velmi dobrá
- odolnost proti teplu vysoká
- působením slunečního světla vlákna žloutnou

- barvitelnost je dobrá
- působením louhu sodného nabobtná, zakulatí se a nabývá lesku
- pružnost malá (mačká se)

Použití :

- osobní prádlo
- stolní a ložní prádlo
- příze a nitě
- tkaniny
- krajky
- pleteniny apod.

Len

- domácí rostlina, pěstovaná v podhorských oblastech
- vytrhané Iněné stonky se máčejí, lámou, drhnou, pak vochlují (rozvlákňují) a dále zpracovávají
- barva je šedohnědá až nazelenalá
- **omak chladivý**
- pevnost za vlhka velmi dobrá
- je málo pružný (mačká se)
- dobře se perou, může se vyvářet

Použití :

- stolní prádlo
- prostěradla
- technické tkaniny
- tkaniny na letní oblečení
- osnovy ke kobercům
- plachtoviny

KONOPI, SISAL, JUTA, KOKOS

- vlákna jsou drsná, tuhá, nepoddajná
- mají dobrou navlhavost
- jsou pevná

Použití

- Koberce
- Rohože
- Technické tkaniny
- Motouzy, lana

ŽIVOČIŠNÁ TEXTILNÍ VLÁKNA

VLNA

- označuje se podle druhů ovce – merinová, angorská, kašmířská, mohérová
- jakost vlny se posuzuje podle délky vlákna, jemnosti, barvy, obloučkovitosti
- omak je měkký
- Pružnost velmi dobrá
- Tvárnost velmi dobrá
- Směsitelnost s jinými materiály velmi dobrá

- plstivost je schopnost vlny srazit se a zplstít působením alkalické nebo kyselá lázně tlaku, vlhka, tření a tepla tak, že nelze vlákna vytáhnout
- vyšší teplotu nesnáší

Použití

- šatovky
- oblekové tkaniny
- pletací příze
- pletené zboží
- rukavice, šála, čepice
- plsti na klobouky

PŘÍRODNÍ HEDVÁBÍ

- přírodní hedvábí je ztuhlý výměšek housenek různých přástevníků při zakuklování housenky
- rozeznáváme přírodní hedvábí :
  - * pravé – bourec morušový
  - * plané či divoké (tusah) – z volně žijících motýlů
- pevnost velmi dobrá
- šustivost – při omaku hedvábí vrže (šelestí)
- barva bílá, špinavě bílá až nažloutlá
- tvárnost značná

- navlhavost dobrá
- vyšší teploty nesnáší
- délka vláken je 500 až 800 m

Použití

- dámské šatovky
- šály, šátky, kravaty
- dámské i pánské pyžama, noční košile, župany
- dekorační tkaniny

Otázky k opakování

1. Charakterizujte bavlněné vlákna.
2. Které důležité vlastnosti má bavlna?
3. Které důležité vlastnosti má len?
4. Které důležité vlastnosti má vlna?
5. Které důležité vlastnosti má přírodní hedvábí.
6. Na co se používají vlákna kokosu, sisalu, konopí?
7. Jaké důležité vlastnosti má přírodní hedvábí?